

Kunnen bomen huilen?

Filosoferen met kinderen met 'Alberts boom'

© Fabien van der Ham | www.filosovaardig.nl

Leuk dat je wilt gaan filosoferen met je kinderen of klas. Filosoferen is niet moeilijk, het is hooguit even wennen want als volwassene mag je nu eens niet je mening geven. Het gaat om het denken van de kinderen en om hun antwoorden. Het enige wat jij als begeleider mag doen, is vragen stellen en beurten geven. Het zal beslist mooie gesprekken opleveren, die soms kort en soms lang duren.

Het is wel belangrijk dat de kinderen steeds argumenten geven bij hun antwoorden. Dit kun je stimuleren met doorvraagvragen als:

- Hoe weet je dat?
- Wie bepaalt dat?
- Zou het ook anders kunnen zitten?
- Is dat altijd zo?
- Kun je een voorbeeld geven?
- Bestaat daar een regel voor?

Lees eventueel ter voorbereiding eerst de gratis mini-cursus filosoferen met kinderen op www.filosovaardig.nl/mini-cursus.

Thema

Deze praattips gaan over bomen. Bomen leven maar wel op een andere manier dan mens en dier. De kinderen gaan erover nadenken wat er anders is. Kunnen bomen bijvoorbeeld denken, praten, voelen of iets willen?

Doelgroep

4 t/m 7 jaar

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads

Vooruitblik

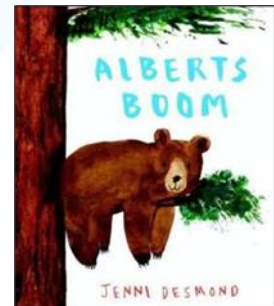
Deze filosofiesessie bestaat uit het voorlezen van het boek 'Alberts boom', een filosofisch gesprek en een tekenopdracht.

Vorbereiding voor de leerkracht/ouder

Leg grote vellen papier, voldoende kopieën van het boomblad en stiften of potloden klaar.

Over het boek 'Alberts boom'

De beer Albert heeft een lievelingsboom, waarin hij graag op een tak ligt. Als de lente aanbreekt, gaat hij snel op weg om zijn boom te begroeten. Maar dan gebeurt er iets wat hij nog niet eerder heeft meegemaakt. Zijn boom huilt.

Wat is er aan de hand? Met de hulp van andere dieren uit het bos probeert hij de boom te troosten. Maar niets helpt. Tot Albert zijn boom een berenknuffel geeft en heel zachtjes vraagt wat er aan de hand is. Dan volgt een bijzondere verrassing...

Start

Ga bij elkaar zitten en lees het boek 'Alberts boom' voor tot halverwege het boek, tot 'Boom, waarom huil je?' (zie foto rechts)

Napraten & Filosoferen

Vraag aan de kinderen waarom de boom verdrietig zou kunnen zijn. Als de kinderen hierover een tijdje hebben gefantaseerd kun je filosofische vragen gaan stellen. Zie de graafvragen hieronder.

Graafvragen

- Kunnen bomen verdrietig zijn?
- Kunnen bomen blij en gelukkig zijn
- Kunnen bomen pijn hebben?
- Kunnen bomen denken?
- Hoe weet een boom hoe hij moet drinken?
- Hoe weet een boom hoe hij moet groeien?
- Kunnen bomen iets willen?
- Zo nee, waarom groeit hij of drinkt hij dan bijvoorbeeld?
- Kan een boom kijken, horen, ruiken, proeven of voelen?
- Kan een boom praten?
- Wat doet een boom als hij dorst heeft?
- Is dat ook een soort praten?

Tekenen (en schrijven)

Na het gesprek gaan de kinderen tekenen. Deze tekenopdracht sluit aan op de laatste graafvraag: Kan een boom praten? De kinderen moeten bedenken wat een boom tegen je zou kunnen of willen zeggen als hij kon praten. Geef elk kind een kopie van het boomblad. Hierop moeten ze tekenen (of schrijven met eventueel wat hulp als de kinderen al een beetje kunnen schrijven) wat de boom hen vertelt. Ondertussen (of doe dit van tevoren) tekent de volwassene op het grote vel papier een boom zonder blaadjes. Dus alleen een stam met takken.

Als de kinderen klaar zijn met hun boomblaadjes kunnen deze aan de takken geplakt worden. Afhankelijk van het aantal kinderen kun je meerdere vellen met bomen maken.

Bekijk met zijn allen het boomwerkstuk. Is dit nu een pratende boom? Wat vertelt de boom ons? Wie zou het leuk vinden als bomen konden praten? Waarom? Wie zou het niet leuk vinden? Waarom?

Nu keer je weer terug naar het boek. Vraag of iedereen nog weet hoe verdrietig de boom was en stel voor snel verder te gaan lezen.

Voorlezen tweede deel

Als je verder leest, stuit je al snel op een verrassing. Het was niet de boom die praatte maar Uil. Deze verrassing kun je benadrukken door verbazing te acteren en interactie aan te gaan met de kinderen. “Het was helemaal niet de boom die praatte. Hadden jullie dat gedacht?” Lees het verhaal vervolgens verder uit.

Afronden

Praat na over het boek. Wat vonden de kinderen ervan? Was het einde verrassend?

Tip voor een tweede gesprek

Als je het boek nog een keer voorleest, kun je over vriendschap filosoferen. Albert en Uil worden immers vrienden. Wat zijn vrienden? Wat doen vrienden? Kan iedereen je vriend worden? Etc. Op de ledenpagina van filosovaardig.nl kun je een download vinden met praattips over vriendschap.

Vraag het gratis
kennismakingspakket
filosoferen met kinderen aan op
www.filosovaardig.nl/downloads